

**การวิเคราะห์นโยบายและปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ
รณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก**

Policy analysis and success factors of project implementation network development
Campaign to prevent and solve drug problems (TO BE NUMBER ONE), Tak Province

บุญยานุช เดชบริบูรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก ในรอบ 3 ปี 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อคิดเห็นในการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ TO BE NUMBER ONE จังหวัดตาก 3) เพื่อวิเคราะห์นโยบายและปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการฯ กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการจังหวัด TO BE NUMBER ONE ตามคำสั่งจังหวัดที่คำสั่งจังหวัดตากที่ 1767 / 2563 ลงวันที่ 21กรกฎาคม 2563 และสมาชิกชมรมฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานแบบสอบถาม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า การสร้างและพัฒนาเครือข่าย TO BE NUMBER ONE จังหวัดตากในรอบ 3 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นครบ 100% ตามเป้าหมาย คือ ประเภทสถานศึกษา ประเภทสถานประกอบการ ชมรม ประเภทกระทรวง ประเภทชุมชน สำหรับการควบคุมกำกับจังหวัด TO BE NUMBER ONE ตาก ได้มีการติดตามควบคุมกำกับในระดับจังหวัดทุกไตรมาสและในระดับอำเภอปีละ 1 ครั้งโดยการรูปแบบการนิเทศติดตามแบบเยี่ยมเสริมพลัง ความพึงพอใจภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเฉพาะการนำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์กับตนเองและชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนประเด็นปัญหาอุปสรรคที่ต้องปรับปรุงพัฒนาต่อ คือ เรื่องระยะเวลาในการจัดกิจกรรมและการใช้ประโยชน์ระบบฐานข้อมูลของจังหวัดเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน สำหรับการดำเนินนโยบายเพื่อเจาะกลุ่มบุคคลที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำและมีความแตกต่างกับกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิเคราะห์นโยบายและปัจจัยความสำเร็จ พบว่า ความสำเร็จในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย กลยุทธ์การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล ทำให้ทุกหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องและทุกตำแหน่งหน้าที่ในชมรม สามารถรับรู้และเข้าใจถึงการดำเนินงานของโครงการได้ไม่แตกต่างกันซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ โดยมีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ 1) การขับเคลื่อนผ่านกระบวนการจัดทำ MOU ร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการและผู้บริหารส่วนท้องถิ่น 2) มีการจัดทำแผนทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว 3) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 4) มีการประชุมคณะกรรมการโครงการอย่างต่อเนื่อง 5) มีแนวทางการร่วมระดมทุนดำเนินการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 6) ศูนย์ประสานงานจังหวัดเป็นผู้รวบรวมข้อมูลในภาพรวม 7) การประเมินผลสามารถวัดผลลัพธ์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพรวมทั้งทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการวัดและประเมินผล

คำสำคัญ : ปัจจัยความสำเร็จ, การพัฒนาเครือข่าย, ทุบีนัมเบอร์วันจังหวัดตาก

Policy analysis and success factors of project implementation network development
Campaign to prevent and solve drug problems (TO BE NUMBER ONE), Tak Province

Bunyanuch Dechboriboon

Abstract

The purposes of research were to: (1) summarize the results of the campaign to prevent and solve drug problems (TO BE NUMBER ONE) in Tak Province in the past 3 years (2020 - 2022), (2) to study the problem Obstacles and additional comments in the development of the TO BE NUMBER ONE and (3) to analyze the policy and success factors of the development of the project implementation network. Data were collected using the questionnaire, workshops, focus group. Data were then analyzed with content analysis, and descriptive statistics; percentage, average, and standard deviation.

The results of the study were as follows: The result of building and developing the TO BE NUMBER ONE network in Tak Province in the past 3 years has increased 100% according to the goal, which is an educational club. establishment type club, ministry club community club. For the provincial supervision of TO BE NUMBER ONE, has been monitored and supervised at the provincial level every quarter and at the district level once a year by means of excellent supervision. Overall and individual satisfaction in all 3 aspects were at the highest level, especially the use of activities for the benefit of oneself and the community and participation in activities. As for the problems and obstacles that need to be further developed are the duration of activities and the use of the provincial database system to develop operations. For the implementation of the policy to target the group of people who have low level of satisfaction and are significantly different from other groups.

The results of policy analysis and success factors found that : achievements in relation to policy operational strategy Evaluation Make every department or person involved and every position in the club Able to recognize and understand the operation of the project no differently, which affects the success of the development of the project operation network. The key success factors are: (1) Driving through the MOU process with heads of government agencies and local executives (2) There are short-term, medium-term and long-term plans. (3) Participation of all sectors in formulating operational strategies. (4) Having continual project committee meetings. (5) There is a guideline for joint fundraising from all relevant sectors. (6) The Provincial Coordination Center is responsible for (7) Assessment can measure results both quantitatively and qualitatively, including all sectors participating in the process of measurement and evaluation.

Keywords : success factor, network development, TO BE NUMBER ONE in Tak Province

บทนำ

โครงการ TO BE NUMBER ONE หรือโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกระดับของมหาดไทยและระดับจังหวัด สิริวัฒนาพรรณวดี เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ ปี2545 จนถึงปัจจุบัน โดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เลขานุการโครงการ เพื่อเป็นแกนกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเยาวชน วัยรุ่น ให้มีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดเปิดเผยตัวเองเข้ารับการรักษา บำบัดรักษา ฟันฟู โดยสมัครใจภายใต้กิจกรรม“ใครติดยายกมือขึ้น” ยุทธศาสตร์และวิธีการดำเนินของโครงการ คือ ยึดวัยรุ่นและเยาวชนเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานการเข้าถึงสาเหตุของปัญหา เข้าใจธรรมชาติพฤติกรรมและความต้องการของเยาวชนและกลุ่มเสี่ยงอื่นๆที่ทำงานในสถานประกอบการ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ ในสถานพินิจฯ เรือนจำและสำนักงานคุมประพฤติโดยมีกลยุทธ์สำคัญคือการใช้สโลแกน “เป็นหนึ่งในไม่พึ่งยาเสพติด” ก่อให้เกิดความท้าทายและจูงใจเยาวชนไม่ให้ยุ่งกับยาเสพติดแต่มุ่งค้นหาความเป็นหนึ่งของตนเอง แนวคิดและกิจกรรมในโครงการเน้นการให้โอกาสมากกว่าการปราบปราม โดยเพิ่มโอกาสให้เยาวชนได้รับการพัฒนาแสดงความสามารถที่หลากหลาย ในลักษณะส่งเสริมการแข่งขันทำความดีเป็นสิ่งจูงใจให้เยาวชนอยากเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลักษณะ Play and Learn ใช้กิจกรรมเป็นสื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้โดยประยุกต์กับองค์ความรู้สุขภาพจิต มีแนวทางการดำเนินงานโดยใช้วิธีบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกๆระดับ กิจกรรมในโครงการส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการให้โอกาสทางเลือกแก่เด็กและเยาวชนที่เท่าเทียมกัน เพื่อพัฒนาทักษะทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม โดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงจาก “ภายใน” เช่น การค้นพบความสามารถของตนเองการนับถือ ภาควิชาจิต เห็นคุณค่าในตนเอง ให้เยาวชน เลิกทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจและชื่นชอบ มีวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเป็น Idol ของเยาวชนด้วยวิธีการสอน ฝึกทักษะ แบบไม่กดดันซึ่งมีความเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2560,หน้า7)

จากสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยสะท้อนให้เห็นถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่ยังคงมีอยู่ในกลุ่มที่เป็นอนาคตของชาติสภาพปัญหาเหล่านี้ได้กระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวหลายฝ่ายในการปกป้องลูกหลานให้ห่างไกลจากยาเสพติด ปัจจุบันได้มีโครงการต่างๆเกิดขึ้นมากมาย เช่น โครงการหัวใจไร้สาร โครงการโรงเรียนสีขาว เป็นต้น โครงการเหล่านี้นับเป็นโครงการที่ดีและเป็นประโยชน์ยิ่งในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติด เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545,หน้า21) แม้ว่าจะมีการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดขั้นเด็ดขาดต่อเนื่องตลอดมา แต่ก็ยังพบว่าปัญหายาเสพติดก็ยังคงมีการแพร่ระบาดอยู่ในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษาตลอดมา สอดคล้องกับมล รอดคล้าย (2551,หน้า15) ที่กล่าวว่า ปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องซับซ้อนและมีพลวัต เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นชนิดของยาเสพติด ลักษณะการใช้ กลุ่มประชากรผู้ใช้ ทำให้ยากต่อการจัดการให้หมดสิ้นไปอย่างถาวรโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในช่วงอายุ 15-24 ปีซึ่งเป็นกลุ่มประชากร หลักที่ยังคงมีปัญหายาเสพติด มีความเปราะบาง มีความเสี่ยงต่อการใช้ชีวิตในสังคม ตลอดจนจนพฤติกรรมของ เยาวชนในการดำเนินชีวิต ส่วนเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญ เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยว สถานบันเทิง เล่นการพนัน ใช้ยาเสพติดเพื่อมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร การรวมกลุ่มแก๊งก่อวินาศกรรมทะเลาะวิวาท ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชน

ที่อาจนำไปสู่การใช้ยาเสพติดและติดยาเสพติดในที่สุด หากปล่อยให้เยาวชนมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับย้อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศทั้งปัจจุบันและอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สถานการณ์ปัญหายาเสพติดจังหวัดตากยัง พบว่า เป็นเส้นทางการขนยาเสพติดยังคงมีผู้ลักลอบเสพและค้ารายย่อยอยู่ในบางพื้นที่ ส่วนสถานการณ์การแพร่ระบาดในหมู่บ้าน/ชุมชนลดลงเนื่องจากการจัดทำประชาคมหมู่บ้านจัดกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้หากพบผู้เสพ/ผู้ติดได้นำเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาตามขั้นตอน จากข้อมูลผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาปี 2561 พบว่า กลุ่มเยาวชนอายุ 12 – 24 ปี เข้ารับการรักษามากที่สุดและชนิดของยาเสพติดที่เป็นปัญหา คือ ยาบ้า รองลงมาคือ ไอซ์ และฝิ่น (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดตาก,2562) จังหวัดตากจึงได้ดำเนินงานโครงการ TO BE NUMBER ONE อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมาโดยเป้าหมายแรกของการดำเนินงานคือเด็กและเยาวชนมีกระแสนิยม “เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด” มีภูมิคุ้มกันทางจิต คิดเป็น ทำเป็น มีคุณธรรม มีการใช้ทักษะชีวิตที่เหมาะสม สามารถดำรงความเข้มแข็งในการต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด มีส่วนร่วมในการป้องกัน ดูแล ผู้มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงผู้เสพผู้ติดได้รับความช่วยเหลือบำบัดรักษาและมีการดำเนินงานศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้คำปรึกษาฝึกทักษะแก้ปัญหา พัฒนา EQ ให้กับเยาวชน กลุ่มเสี่ยงด้านสุขภาพจิต และยาเสพติด รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการดำเนินงานให้มีความเข้มแข็ง โดยดำเนินการตามหลักกรรมการ กองทุน กิจกรรม และ 3 ยุทธศาสตร์ (3 ก 3 ย) และมีการดำเนินงานภายใต้ 3 ยุทธศาสตร์หลักคือ(1)การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกและสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด (2)การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชน (3)การสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

จังหวัด TO BE NUMBER ONE ตาก ดำเนินงานโดยคณะกรรมการโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการอำนวยการโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คณะกรรมการประเภทสถานศึกษา ประเภทสถานประกอบการ ประเภทชุมชน หน่วยงานกระทรวงยุติธรรม คณะกรรมการพัฒนาระบบการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และคณะกรรมการพัฒนาโครงการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับอำเภอ ซึ่งเป็นการบูรณาการทุกภาคส่วนในจังหวัดตาก โดยมีวิสัยทัศน์ “เด็กและเยาวชนจังหวัดตาก เก่งดี มีความสุขด้วยการเป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด”มีพันธกิจที่สำคัญ คือ (1) การส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีแผนงาน/โครงการสอดคล้องยุทธศาสตร์จังหวัดTO BE NUMBER ONE (2) ส่งเสริมสนับสนุนความเข้มแข็งของเยาวชนในการจัดกิจกรรมตามแนวทางโครงการ TO BE NUMBER ONE อย่างสร้างสรรค์และอิสระ และ (3) ส่งเสริมการบริหารจัดการโครงการ TO BE NUMBER ONE ที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป้าประสงค์สำคัญ คือ มุ่งเน้นการพัฒนาจังหวัดให้เป็นเมืองแห่งครอบครัวอบอุ่นปลอดภัยโดยให้ความสำคัญแก่เด็กและเยาวชนตลอดจนประชาชนทั่วไป ส่งเสริมให้ห่างไกลยาเสพติดใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนโครงการ TO BE NUMBER ONE เป็นไปตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่วางไว้ จึงมีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์หลักของโครงการฯ มอบนโยบายในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการให้มีการขับเคลื่อนนโยบายจากระดับจังหวัดสู่อำเภอ ชุมชน พร้อมทั้งมีการจัดทำ MOU กับผู้บริหารระดับสูงเพื่อขับเคลื่อนงานทั้ง 9 อำเภอตามนโยบาย TO BE NUMBER ONE 1 อำเภอ 1 ชุมชน 1 โรงเรียน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก,2565)

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา จังหวัดตากมีแผนการดำเนินงานทุกระดับครบตาม 3 ยุทธศาสตร์หลักของโครงการ โดยจัดทำแผนการดำเนินงานแบบบูรณาการทุกภาคส่วนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ข้อมูลจากการดำเนินงาน 3 ปี ย้อนหลัง (2563 – 2565) พบว่า ยุทธศาสตร์ที่ 1 มีทั้งสิ้น 16 โครงการ 16 กิจกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2 มีจำนวน 18 โครงการ 20 กิจกรรมและยุทธศาสตร์ที่ 3 จำนวน 14 โครงการ 16 กิจกรรม ในด้านการรณรงค์การใช้สื่อและกิจกรรมเพื่อสร้างกระแสและรับสมัครสมาชิกอย่างต่อเนื่อง (คณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดตาก, 2563) จังหวัดตากได้จัดกิจกรรมตามความต้องการของสมาชิกทั้งด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และกำหนดให้ทุกวันที่ 3 มกราคม เป็นวัน TO BE NUMBER ONE ของจังหวัดตากและรณรงค์ให้ทุกวันพุธมีการสวมเสื้อและติดเข็มกลัดเพื่อสร้างกระแส TO BE NUMBER ONE จังหวัดตาก นอกจากนี้ในด้านการพัฒนาศักยภาพสมาชิกและชมรมก็มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มุ่งหวังให้จังหวัดตากเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานโครงการ TO BE NUMBER ONE ระดับประเทศ ขยายเครือข่ายและเป็นที่ปรึกษาในการจัดตั้งและดำเนินกิจกรรม TO BE NUMBER ONE ให้กับเครือข่ายและหน่วยงานที่มีความสนใจทั่วประเทศ จากหลักการแนวคิดและผลการดำเนินงานรวมทั้งผลความสำเร็จที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบงานโครงการ TO BE NUMBER 1 ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก มีความสนใจทำการวิเคราะห์นโยบายปัจจัย ความสำเร็จ การพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตากเพื่อสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา กิจกรรม ต่อยอดความคิดนำไปเผยแพร่รวมทั้งการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก ในรอบ 3 ปี (2563 – 2565) ที่ผ่านมา
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก
3. เพื่อวิเคราะห์นโยบายและปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการรณรงค์ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สรุปผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก ในรอบ 3 ปี (2563 – 2565) ที่ผ่านมา โดยใช้รายงานสรุปผลการดำเนินงานจังหวัด TO BE NUMBER ONE ตาก

แหล่งข้อมูลในการวิจัย

รายงานสรุปผลการดำเนินงานจังหวัด TO BE NUMBER ONE ตาก ตั้งแต่ปี 2563 – 2565 ตาม 3 ยุทธศาสตร์หลักของโครงการ ได้แก่ (1) การรณรงค์ปลูกจิตสำนึกและสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (2) การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชน และ (3) การสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัญหา อุปสรรค แนวทางในการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ
 อนุรักษ์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน

ตอนที่ 2.1 ประเมินความเหมาะสมแนวทางพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการอนุรักษ์
 ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก โดยศึกษาข้อมูลจาก แนวคิด
 ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวนี้มาสร้างเป็นแบบสอบถามในการประเมิน
 ความเหมาะสมแนวทางพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO
 BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการและผู้รับผิดชอบงาน TO BE
 NUMBER ONE ของหน่วยงานประเภทสถานศึกษา ประเภทสถานประกอบการ ประเภทชุมชน และ
 หน่วยงานกระทรวงยุติธรรมหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและ
 คณะกรรมการพัฒนาโครงการอนุรักษ์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระดับอำเภอ รวมทั้งสิ้น 96 คน
 ซึ่งประกอบด้วย ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงรายละเอียดประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับที่	ประเภทของประชากรที่ใช้ในการศึกษา	จำนวน(คน)
1.	คณะกรรมการอำนวยการโครงการอนุรักษ์ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก	20
2.	คณะกรรมการสถานศึกษา	9
3.	คณะกรรมการสถานประกอบการ	3
4.	คณะกรรมการชุมชน	9
5.	คณะกรรมการหน่วยงานกระทรวงยุติธรรม	6
6.	คณะกรรมการพัฒนาระบบการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา เสพติด	4
7.	คณะกรรมการพัฒนาโครงการอนุรักษ์ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) ระดับอำเภอ	45
รวม		96

ตอนที่ 2.2 สำนวจความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมของสมาชิก TO BE NUMBER ONE
 จังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่าง สมาชิกชมรม TO BE NUMBER ONE ของหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย
 สมาชิกชมรม TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษา จำนวน 150 คน สมาชิกชมรม TO BE NUMBER
 ONE ในสถานประกอบการจำนวน50 คน สมาชิกชมรม TO BE NUMBER ONE ในชุมชนและสมาชิก
 ชมรม TO BE NUMBER ONE ในกลุ่มพหุตินิสัย จำนวน 30 คน รวม 320 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในการดำเนิน
 กิจกรรมของสมาชิกทุป็นัมเบอร์วัน (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก ประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าร่วม
 กิจกรรม เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ความรู้ที่ได้รับในการจัดกิจกรรม และ
 การนำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์กับตนเองและชุมชนและตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไปในการพัฒนาโครงการ
 TO BE NUMBER ONE จังหวัดตาก

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) ความครอบคลุมของข้อความ ความชัดเจนของภาษา คัดเลือกข้อความที่มีดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปปรับปรุงข้อความตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ โดยผลจากการปรับปรุงแบบสอบถามทำให้ข้อความบางข้อต้องปรับเปลี่ยนและตัดข้อความที่ไม่สะท้อนสภาพความพึงพอใจที่เป็นจริงออก พบว่า ค่าที่ได้ มีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หลังจากดำเนินการแก้ไขข้อความตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับสมาชิกชมรมฯที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ ซึ่งค่าความเที่ยงเป็นไปตามเกณฑ์ คือ ค่าความเที่ยงที่เชื่อถือได้ของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Chonbach's Alpha Coefficient) ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์นโยบาย ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก โดยนำผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการโครงการมาสังเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จตามวงจรการบริหารของเดมมิ่ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน Plan โดยสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การจัดทำคำสั่ง และการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานตามยุทธศาสตร์ ด้านการปฏิบัติ Do โดยสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ การสนับสนุนงบประมาณ และการจัดทำฐานข้อมูลโครงการ ด้านการตรวจสอบ Check โดยสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลซึ่งเทียบกับผลการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ และด้านการปรับปรุงและพัฒนาต่อ Action การสังเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จแล้วนำมากำหนดแนวทางปฏิบัติในปีงบประมาณต่อไป

ประชากร ในขั้นตอนการวิเคราะห์นโยบายและปัจจัยความสำเร็จนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 30 คนเพื่อร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุโดยการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือก โดยการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ ผู้รับผิดชอบงานสุขภาพจิตและยาเสพติดโรงพยาบาลชุมชน และ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุกแห่งรวมจำนวนทั้งสิ้น 18 คน ตัวแทนคณะกรรมการประเภทสถานศึกษาจำนวน 5 คน ตัวแทนคณะกรรมการประเภทสถานประกอบการ จำนวน 5 คน ตัวแทนคณะกรรมการหน่วยงานกระทรวงยุติธรรม จำนวน 2 คนเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้าน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

ครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อได้ดังนี้

1) การดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE จังหวัดตาก ในรอบ 3 ปี (2563 – 2565) ที่ผ่านมา พบว่า จังหวัดตากได้ดำเนินงานโครงการฯ มาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญของโครงการ โดยดำเนินการตามหลัก กรรมการ กองทุน กิจกรรม และ 3 ยุทธศาสตร์ (3 ก 3 ย) ดังนี้

กรรมกร คณะกรรมการจังหวัด TO BE NUMBER ONE จังหวัดตากได้มีคำสั่งจังหวัดตากที่ 1767 / 2563 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2565 เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการรณรงค์ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตากเพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับประเภทของชมรม โดยแบ่งเป็น ๘ คณะ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่แต่ละคณะชัดเจน

2) ผลศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ TO BE NUMBER ONE จังหวัดตาก โดยแบ่งการศึกษาข้อมูลเป็น 2 ขั้นตอนย่อย

2.1 การประเมินความเหมาะสมแนวทางพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างแบบสอบถามในการประเมินความเหมาะสมแนวทางพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการฯ

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (จำนวน=96 คน)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	38	39.6
หญิง	58	60.4
ประเภทสมาชิกชมรม		
สถานศึกษา	9	9.4
สถานประกอบการ	3	3.1
ชุมชน	9	9.4
กลุ่มพหุตินิสัย/ค่ายบำบัด	6	6.3
ศูนย์อำนวยการจังหวัดและอำเภอ	69	71.9
ตำแหน่งหน้าที่ในชมรม		
ประธานกรรมการ	6	6.3
รองประธานกรรมการ	7	7.3
คณะกรรมการ	50	52.1
เลขานุการ	6	6.3
สมาชิก	27	28.1
ระยะเวลาที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก/ร่วมปฏิบัติหน้าที่		
น้อยกว่า 1 ปี	3	3.1
1 - 2 ปี	6	6.3
3 - 4 ปี	37	38.5
5 ปี ขึ้นไป	50	52.1

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 96 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.4 เป็นสมาชิกชมรมในกลุ่มศูนย์อำนวยการจังหวัดและอำเภอ ร้อยละ 71.9 โดยร้อยละ 52.1 และร้อยละ 28.1 ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการและสมาชิก ตามลำดับ ทั้งนี้ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 เป็นสมาชิกหรือร่วมปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินโครงการเป็นระยะเวลา 3 ปีขึ้นไป

ส่วนผลการประเมินแนวทางการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ ในภาพรวมและรายด้าน ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน 2) การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ 3) การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานตามยุทธศาสตร์ 4) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ 5) การสนับสนุนงบประมาณ 6) การจัดทำฐานข้อมูลโครงการ และ 7) การประเมินผล ผู้ตอบแบบประเมินให้ความเห็นต่อความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดย ด้านที่ได้คะแนนสูงสุด คือ การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ รองลงมาคือ การกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดสองอันดับ ได้แก่ การประเมินผล และการจัดทำฐานข้อมูลโครงการ ดังแสดงตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานฯ ภาพรวมและรายด้าน (N=96)

ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงาน โครงการฯ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ เหมาะสม
ภาพรวมทุกด้าน	4.99	0.38	มากที่สุด
การกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน	4.55	0.46	มากที่สุด
การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ	4.59	0.52	มากที่สุด
การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานตามยุทธศาสตร์	4.50	0.50	มากที่สุด
การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ	4.51	0.55	มากที่สุด
การสนับสนุนงบประมาณ	4.48	0.67	มากที่สุด
การจัดทำฐานข้อมูลโครงการ	4.27	0.61	มากที่สุด
การประเมินผล	4.29	0.53	มากที่สุด

เมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในทุกระดับกับคะแนนความคิดเห็นต่อการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการฯ เพื่อสะท้อนถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนความคิดเห็นต่อการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ ผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบคะแนนประเมินการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานภาพรวมตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	คะแนนประเมิน (คะแนนเฉลี่ย±S.D.)	p-value
เพศ		0.432 [†]
ชาย	4.96±0.435	
หญิง	5.02±0.343	
ประเภทสมาชิกชมรม		0.383 [‡]
สถานศึกษา	4.87±0.494	
สถานประกอบการ	5.01±0.210	
ชุมชน	5.04±0.478	
กลุ่มพหุตินิสัย/ค่ายบำบัด	4.75±0.654	
ศูนย์อำนวยการจังหวัดและอำเภอ	5.03±0.325	
ตำแหน่งหน้าที่ในชมรม		0.120 [‡]
ประธานกรรมการ	4.72±0.626	
รองประธานกรรมการ	5.16±0.128	
คณะกรรมการ	5.05±0.303	
เลขานุการ	4.80±0.504	
สมาชิก	4.97±0.435	
ระยะเวลาที่เข้ามาร่วมเป็นสมาชิก/ร่วมปฏิบัติหน้าที่		0.428 [‡]
น้อยกว่า 1 ปี	4.79±0.811	
1 - 2 ปี	4.97±0.511	
3 - 4 ปี	5.07±0.330	
5 ปี ขึ้นไป	4.96±0.374	

[†]วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ Independent t test [‡] ใช้ One-way ANOVA

จากตารางที่ 3.1 สามารถสะท้อนถึงความสำเร็จในแต่ละด้าน (ทั้ง 7 ด้าน) ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย กลยุทธ์การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล ที่ทำให้ทุกหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมทั้งทุกตำแหน่งหน้าที่ในชมรม ไม่ว่าจะเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่หรือนานสักระยะ สามารถรับรู้และเข้าใจถึงการดำเนินงานของโครงการได้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ

2.2 ผลการสำรวจความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมของสมาชิก TO BE NUMBER ONE จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่าง สมาชิกชมรม TO BE NUMBER ONE ของทุกหน่วยงาน รวม 320 คน แต่มีการตอบแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 269 คิดเป็นร้อยละ 84.06 ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 269 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 68.4 อยู่ในช่วงอายุ 16-20 ปี และ 30-35 ปี ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 24.9 และร้อยละ 21.6 ตามลำดับ รองลงมาคือ ช่วงอายุ 10-15 ปี และอายุ 40 ปีขึ้นไป ร้อยละ 16.3 และร้อยละ 14.9 ตามลำดับ สถานภาพโสดร้อยละ 70.3 นอกจากนี้พบว่าประมาณร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ขึ้นไป ประเภทสมาชิกชมรมส่วนใหญ่เป็นชุมชนและสถานประกอบการ ร้อยละ 46.1 และร้อยละ 28.3 ตามลำดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม TO BE NUMBER ONE จังหวัดตาก ในภาพรวม และรายด้านทั้ง 3 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีคะแนนการประเมินความพึงพอใจสูงสุดคือ การนำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์กับตนเองและชุมชน รองลงมาคือ การเข้าร่วมกิจกรรม (คะแนนเฉลี่ย±S.D.เท่ากับ 4.34±0.88 และ 4.32±0.72, ตามลำดับ) ดังแสดงตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม ภาพรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ*
ภาพรวม	4.30	0.78	มากที่สุด
การเข้าร่วมกิจกรรม	4.32	0.72	มากที่สุด
ความรู้ที่ได้รับในการจัดกิจกรรม	4.23	0.90	มากที่สุด
การนำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์กับตนเองและชุมชน	4.34	0.88	มากที่สุด

*คะแนนเฉลี่ย 4.20–5.00, 3.40–4.19, 2.60–3.39, 1.80–2.59, และ 0.00–1.79 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจรายข้อ ด้านที่ 1 การเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ทุกข้อมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้น ข้อที่เป็นระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ที่ได้คะแนนอยู่ในระดับมาก ข้อที่ได้คะแนนสูงสุด คือ ความสุภาพ เป็นมิตร และเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ รองลงมาคือ การให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน(คะแนนเฉลี่ย±S.D.เท่ากับ4.48±0.741และ4.37±0.802, ตามลำดับ)

ผลการประเมินความพึงพอใจรายข้อ ด้านที่ 2 ความรู้ที่ได้รับในการจัดกิจกรรม พบว่า ทุกข้อมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้น ความรู้เรื่องการให้คำปรึกษา ที่ได้คะแนนอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ได้คะแนนสูงสุด คือ ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตและมีความสุขมากขึ้น รองลงมาคือได้รับการพัฒนาทางด้านสังคม (คะแนนเฉลี่ย±S.D.เท่ากับ 4.36±0.838 และ 4.23±0.976, ตามลำดับ)

ผลการประเมินความพึงพอใจรายข้อ ด้านที่ 3 การนำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์กับตนเองและชุมชน พบว่า ทุกข้อมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก โดยข้อที่ได้คะแนนสูงสุดคือ การมีคุณค่าในตนเอง

และมีความสุขในชีวิตมากขึ้น รองลงมาคือ มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นและรู้สึกว่าสามารถทำสิ่งต่างๆได้มากกว่าที่คิด (คะแนนเฉลี่ย \pm S.D.เท่ากับ 4.38 ± 0.832 และ 4.28 ± 0.971 , ตามลำดับ)

เมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยส่วนบุคคลของของสมาชิกชมรมกับความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อสะท้อนถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพึงพอใจของการดำเนินการพบว่า เพศ ช่วงอายุของสมาชิกระดับการศึกษา ประเภทสมาชิกชมรมตามแต่ละหน่วยงาน ที่แตกต่างกัน คะแนนความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมมีความแตกต่างกัน (อย่างน้อย 1 คู่) (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมภาพรวมตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	คะแนนประเมิน (คะแนนเฉลี่ย \pm S.D.)	p-value
เพศ		$<0.001^{\dagger}$
ชาย	3.94 ± 0.819	
หญิง	4.47 ± 0.709	
อายุ		$0.001^{\dagger 1}$
10 – 15 ปี	4.11 ± 0.574	
16 – 20 ปี	4.41 ± 0.933	
21 – 25 ปี	4.71 ± 0.587	
26 – 30 ปี	4.21 ± 0.673	
30 – 35 ปี	4.22 ± 0.764	
36 – 40 ปี	3.79 ± 0.827	
40 ปี ขึ้นไป	4.41 ± 0.701	
สถานภาพ		0.394^{\dagger}
โสด	4.28 ± 0.800	
สมรส	4.36 ± 0.744	
ระดับการศึกษา		$<0.001^{\dagger 2}$
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.11 ± 0.573	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.47 ± 0.882	
อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรชั้นสูง	4.86 ± 0.461	
ปริญญาตรี	4.04 ± 0.745	
ประเภทสมาชิกชมรม		$<0.001^{\dagger 3}$
สถานศึกษา	3.74 ± 0.964	
สถานประกอบการ	3.91 ± 0.749	
ชุมชน	4.76 ± 0.428	
กลุ่มพฤตินิสัย/ค่ายบำบัด	4.13 ± 0.558	
อื่นๆ	4.17 ± 0.748	

วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ Independent t test [†] ใช้ One-way ANOVA

¹ คู่ที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ 10-15 ปี กับ 21-25 ปี, 16-20 ปี กับ 36-40 ปี, 21-25 ปี กับ 36-40 ปี

² คู่ที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ มัธยมศึกษาตอนต้น กับ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช., มัธยมศึกษาตอนต้น กับ อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรชั้นสูง, มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. กับ ปริญญาตรี, อนุปริญญา/ประกาศนียบัตรชั้นสูง กับ ปริญญาตรี

³ คู่ที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ สถานศึกษา กับ ชุมชน, สถานประกอบการ กับ ชุมชน, ชุมชน กับ กลุ่มพฤตินิสัย

จากตารางที่ 4.2 สามารถสะท้อนถึงปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่สัมพันธ์กับคะแนนความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้ยอมเป็นข้อมูลที่กำหนดนโยบาย ใช้เป็นข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ถึงกลุ่มบุคคลตามปัจจัยของสมาชิกชมรมที่มีต่อความพึงพอใจ สำหรับการดำเนินนโยบายเพื่อเจาะกลุ่มบุคคลที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำและมีความแตกต่างกับกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ

3 ผลการวิเคราะห์นโยบาย ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายกลยุทธ์การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล ที่ทำให้ทุกหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรวมทั้งทุกตำแหน่งหน้าที่ในชมรม โดยแม้ว่าจะเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่หรือนานสักกระยะหนึ่งแต่สามารถรับรู้และเข้าใจถึงการดำเนินงานของโครงการได้ไม่แตกต่างกัน จึงส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกชมรมกับความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรม เพื่อสะท้อนถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพึงพอใจของการดำเนินการพบว่า เพศ ช่วงอายุของสมาชิก ระดับการศึกษา ประเภทสมาชิกชมรมตามแต่ละหน่วยงาน ที่แตกต่างกัน คะแนนความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมมีความแตกต่างกัน (อย่างน้อย 1 คู่) ซึ่งสามารถสะท้อนถึงปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่สัมพันธ์กับคะแนนความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้ยอมเป็นข้อมูลที่กำหนดนโยบาย ใช้เป็นข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ถึงกลุ่มบุคคลตามปัจจัยของสมาชิกชมรมที่มีต่อความพึงพอใจ สำหรับการดำเนินนโยบายเพื่อเจาะกลุ่มบุคคลที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำและมีความแตกต่างกับกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ โดยนำผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการโครงการฯ มาสังเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จตามวงจรการบริหารของเดมมิง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน Plan โดยสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การจัดทำคำสั่งและการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงานตามยุทธศาสตร์ ด้านการปฏิบัติ Do โดยสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ การสนับสนุนงบประมาณ และการจัดทำฐานข้อมูลโครงการ ด้านการตรวจสอบ Check โดยการสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลซึ่งเทียบกับผลการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ และด้านการปรับปรุงและพัฒนาต่อ Action โดยการสังเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จแล้วนำมากำหนดแนวทางปฏิบัติในปีงบประมาณต่อไป สรุปปัจจัยความสำเร็จได้ดังต่อไปนี้ 1)การขับเคลื่อนผ่านกระบวนการจัดทำ MOU ร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการและผู้บริหารส่วนท้องถิ่น 2)มีการจัดทำแผนทั้งระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว 3)การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 4)มีการประชุมคณะกรรมการโครงการอย่างต่อเนื่อง 5)มีแนวทางการร่วมระดมทุนดำเนินการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 6)ศูนย์ประสานงานจังหวัดเป็นผู้รวบรวมข้อมูลในภาพรวม 7) การประเมินผลสามารถวัดผลลัพธ์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพรวมทั้งทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการวัดและประเมินผล

2. อภิปรายผลการวิจัย

1. จากสรุปผลการดำเนินงาน TO BE NUMBER ONE จังหวัดตากสะท้อนมีการบริหารบูรณาการอย่างเป็นระบบ ภายใต้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดำเนินตามแนวนโยบายและยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงาน TO BE NUMBER ONE มีการดำเนินการเชิงปฏิบัติการในแต่ละด้านตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายการดำเนินงาน “เด็กและเยาวชนจังหวัดตาก เก่ง ดี มีความสุขด้วยการเป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด” ของผู้ว่าราชการจังหวัดตาก ในนามประธานคณะกรรมการอำนวยการจังหวัด TO BE NUMBER ONE ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจันทร์ผ่อง สมุทรผ่อง และคณะ, (2563) ที่ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารงาน TO BE NUMBER ONE สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุข

ประสารราษฎร์) จังหวัดเพชรบุรี, พบว่า รูปแบบการบริหาร (Style of Management) จะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารต้องนำกระบวนการต่างๆมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เพราะถือว่าเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการผลักดันและขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารต้องมีความวิสัยทัศน์ ความมุ่งมั่น การสื่อสาร การสร้างบรรยากาศ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเครือข่ายร่วมพัฒนา มีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายและหากโรงเรียนสามารถดึงชุมชนและเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาได้มากย่อมมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จสูง และสอดคล้องกับหลักการของ Robbins (2007) และรุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2551) ที่กล่าวว่าระบบประกอบไปด้วยการรวมกลุ่มขององค์ประกอบต่างๆที่มีความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าประสงค์องค์กร

ส่วนผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ ในด้านการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคณะทำงานในทุกระดับ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรองลงมาได้แก่ การกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน ส่วนในด้านที่ต้องยังเป็นปัญหาและอุปสรรคที่ต้องพัฒนาต่อ ได้แก่ เรื่องระยะเวลาในการจัดกิจกรรมและการใช้ประโยชน์ระบบฐานข้อมูลของจังหวัดเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จและผลงานที่ปรากฏทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของชาติชาย ยืนยงพานิช และนางสาวสุกมล สามเพชรเจริญ (2561) วิจัยประเมินผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดกำแพงเพชร ในส่วนของคณะกรรมการ ประจำปี 2561 พบว่า ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดกำแพงเพชร ควรมีการ บูรณาการทุกภาคส่วนในเรื่องนโยบาย แผนงาน กิจกรรม งบประมาณ ให้มีการเชื่อมโยงไปถึงระดับพื้นที่โดยผ่านผู้ประสานระดับอำเภอ (อำเภอ TO BE NUMBER ONE) ควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ความรู้สร้างกระแสทุกกลุ่มเป้าหมายและจัดกิจกรรมการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชนโดยคำนึงถึงความต้องการของสมาชิกรวมทั้งควรเพิ่มการพัฒนาเครือข่ายหน่วยงานเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะสถานประกอบการ ควรดำเนินงานทั้ง 3 ยุทธศาสตร์โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักของโครงการ

ผลการสำรวจความพึงพอใจของสมาชิกชมรม TO BE NUMBER ONE จังหวัดตาก ที่ทุกข้อมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมากโดยข้อที่ได้คะแนนสูงสุดคือ ความสุภาพ เป็นมิตร และเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ รองลงมาคือการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานส่วนประเด็นที่เป็นอุปสรรค คือข้อที่เป็นระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวรินทร์ีย์ เยาว์ธาน (2559) ศึกษาองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานทูป็นัมเบอร์วัน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งพบว่า องค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานทูป็นัมเบอร์วันมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้แก่สูตรลับ MSTRONG โดยงานที่ทำได้ประสบความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่สำหรับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของ สมาชิกทูป็นัมเบอร์วัน พบว่ากิจกรรมมีความน่าสนใจ อยากให้มีการจัดกิจกรรมขึ้นอีกมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมากิจกรรมทูป็นัมเบอร์วันทำให้ชุมชนเกิดความสามัคคี ส่วนปัญหาในการดำเนินงานเป็นเรื่องการจัดสรรเวลาเรียนกับกิจกรรมไม่ตรงกันปัญหาการสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม พบว่า ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผลเป็นระยะเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. จากการวิเคราะห์นโยบายและปัจจัยความสำเร็จ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย กลยุทธ์การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล ที่ทำให้ทุกหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมทั้งทุกตำแหน่งหน้าที่ในชมรม สมาชิกสามารถรับรู้และเข้าใจถึงการดำเนินงานของโครงการได้ไม่แตกต่างกัน จึงส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาเครือข่ายดำเนินงานโครงการ เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกชมรมกับความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรม คะแนนความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมมีความแตกต่างกัน (อย่างน้อย 1 คู่) ซึ่งสามารถสะท้อนถึงปัจจัยส่วนบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดนโยบายใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการโครงการต่อไป จึงเป็นการยืนยันข้อมูลที่เป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ 1) การขับเคลื่อนผ่านกระบวนการจัดทำ MOU ร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการและผู้บริหารส่วนท้องถิ่น 2) มีการจัดทำแผนทั้งระยะสั้น ระยะกลางระยะยาว 3) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 4) มีการประชุมคณะกรรมการโครงการอย่างต่อเนื่อง 5) มีแนวทางการร่วมระดมทุนดำเนินการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 6) ศูนย์ประสานงานจังหวัดเป็นผู้รวบรวมข้อมูลในภาพรวม 7) การประเมินผลสามารถวัดผลลัพธ์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพรวมทั้งทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับรู้ในกระบวนการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชลติดา อุดมรักษาสกุล (2564) ศึกษาแบบการบริหารจัดการชมรม TO BE NUMBER ONE จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า กระบวนการจัดการโครงการ TO BE NUMBER ONE ของจังหวัดเพชรบูรณ์ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ การกำหนดยุทธศาสตร์และ แผนงานตามยุทธศาสตร์ การแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ การสนับสนุนงบประมาณ การจัดทำฐานข้อมูล โครงการ และการประเมินผล 2. เงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารจัดการแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือเงื่อนไขที่ เกิดขึ้นจากปัจจัยโครงสร้างเชิงสังคม ได้แก่ การกำหนดเจ้าภาพตัวชี้วัด การบูรณาการเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลให้โครงการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ความเข้มแข็งของผู้นำ การรณรงค์ สร้างกระแส 3. รูปแบบการบริหารจัดการที่จำแนกองค์ประกอบได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มองค์ประกอบกลไกการกำหนดนโยบาย และองค์ประกอบปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหาร คณะกรรมการชมรมทุปีนัมเบอร์วันของแต่ละองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เยาวชน สามารถใช้องค์ความรู้ไปใช้ประกอบการวางแผนส่งเสริมและพัฒนาชมรมฯ ของหน่วยงานและในชุมชนต่อไป
2. ปัจจัยความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปกำหนดนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์และใช้ในการวางแผนการสร้างสรรค์สารประชาสัมพันธ์ชมรมทุปีนัมเบอร์วันของทั้งในระดับจังหวัดและระดับอำเภอรวมถึงการดำเนินงานของชมรมประเภทสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน หน่วยงานกระทรวงยุติธรรมหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. ควรมีการจัดฐานข้อมูลองค์ความรู้ของชมรมทุปีนัมเบอร์วันไว้อย่างเป็นระบบเพื่อให้ง่ายต่อการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่ายโครงการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดตาก
4. เพื่อให้เกิดการขยายผลการศึกษาควรมีการศึกษาวิจัยในด้านปัจจัยค้ำจุนในการทำงานสู่เป้าหมายความสำเร็จและการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของเครือข่ายที่ประสบผลสำเร็จและการจัดสรรขอบเขตด้านเวลาในการศึกษาเพื่อต่อยอดองค์ความรู้เพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมล รอดคล้าย. (2551). “**ศธ.เผยนโยบายแก้เด็กติดยา เน้นกรองเด็กกลุ่มเสี่ยง-ฟื้นคุณธรรม**”. ข่าวสด, 25 ธันวาคม 2551. 15.

กรมสุขภาพจิต. (2560). **คู่มือการดำเนินงานโครงการ TO BE NUMBER ONE**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). **การคิดเชิงสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : ชัดเชสมิเดีย.

คณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดตาก.(2563). **รายงานการประชุม คณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดตากที่10/2562**. ตาก จังหวัด TO BE NUMBER ONE ตาก.(2565). **สรุปผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์ ป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE ตาก ประจำปี 2565**.ตาก.

จันทร์พ้อง สมุทรวงศ์ และ คณะ.(2563).**การพัฒนารูปแบบการบริหารงาน TO BE NUMBER ONE สู่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนวัดจันทราวาส(ศุขประสารราษฎร์)จังหวัดเพชรบุรี**.วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีปี ที่ 10 (ฉบับที่ 1) มกราคม –เมษายน พ.ศ. 2563

ชลติดา อุดมรักษาสกุล.(2564).**ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการชมรม TO BE NUMBER ONE จังหวัดเพชรบูรณ์**.วารสารสหวิชาการเพื่อสุขภาพ.ปี ที่ 3 ฉบับที่ 1: มกราคม - มิถุนายน 2564
รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร(2551) “**แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์การ**” ทัศนศึกษาแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา.นนทบุรี:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
วรินทร์ีย์ เยาวธานี.(2559).**องค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานทูปีนัมเบอร์วันมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย**. เชียงราย. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Robbins, S. P., & Coulter, M. K. **Fundamentals of Management (9th ed.)**. Upper SaddleRiver, NJ: Pearson-Prentice Hall. 2007.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อผู้วิจัย

นางบุญยานุช เดชบริบูรณ์

ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

หัวหน้ากลุ่มงานสุขภาพจิตและยาเสพติด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก

ข้อมูลการศึกษา

ระดับปริญญาตรี พยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้น 1

วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก

ระดับปริญญาโท สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลงานวิจัยในอดีต (ทั้งที่เป็นเจ้าของโครงการและร่วมโครงการ)

- ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชาย ใน

วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดตาก

- การพัฒนารูปแบบการป้องกันกลับไปเสพยา ของผู้บำบัดสารเสพติด ใน

สถานบริการสาธารณสุข จังหวัดตาก ปี 2557